

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbíрка map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
  2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

hřebiště zkoumaného v roce 1989 v trati Gajdošova cihelna (Dvořák-Vitula-Peška 1993).

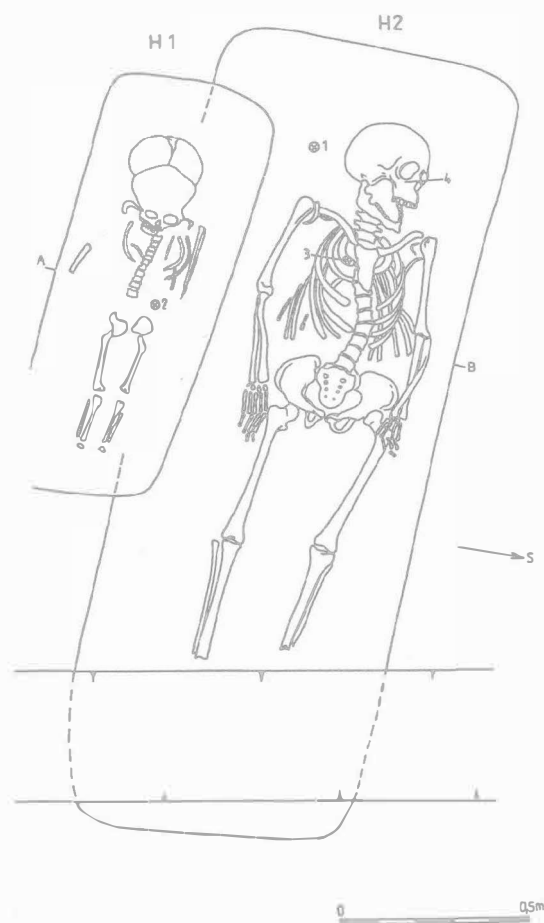
Ondrej Šedo, Regionální muzeum Mikulov

Literatura:

Dvořák, P. - Vitula, P. - Peška, J. 1993: Rettungsgrabungen bei Bulhary (Bez. Břeclav). PV 1989. Brno, 114-115.

Resumé:

Bulhary (Bez. Břeclav), Ostteil des Katasters der Gemeinde. Mittlere Burgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 4. Dětkovice, „Za zahradama“. Půdorys prozkoumaných hrobů.
Grundriß des untersuchten Grabes.

DĚTKOVICE (okr. Prostějov)

„Za zahradama“. Mladohradištní období. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V měsíci listopadu 2000 byly napříč prostějovským okresem prováděny výkopové práce související s budováním optického propojení mezi

Brnem, Ostravou a Českým Těšínem. Touto stavbou byly dotčeny známé i dosud neznámé archeologické lokality. Na severovýchodním okraji Dětkovic, východně od silnice z Dětkovic do Určic, rýha porušila či zcela zničila několik hrobů. Výzkumem jedné, pouze částečně porušené hrobové jámy byly odkryty dva kostrové pohřby - dospělé ženy a o něco mladší pohřeb dítěte. Oba jsou datovány stříbrnými denáry uherského krále Ondřeje I. do 11. století. U hlavy ženy byly nalezeny i dvě stříbrem plátované záušnice. Pohřebiště je známo již od konce 19. století, kdy zde byly při stavbě silnice do Určic odkryty první hroby, shodou okolností rovněž datované mincí Ondřeje I.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Dětkovice (Bez. Prostějov), Feldflur „Za zahradama“. Jüngere Burgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

DIVÁKY (okr. Břeclav)

„Zadní Novosady“. Pravěk, středověk, novověk. Povrchový sběr. Uložení: MMG Břeclav, inv. č. A 6832-A 6911, př. č. 37/2000).

Dne 27. 4. 2000 při povrchové prospekci nad silnicí vedoucí z Divák do Šitbořic, v polní trati „Zadní Novosady“ (na svahu i na návrší západně od této komunikace) byla objevena nová archeologická lokalita. Nachází se na ZM 1:10000, listu 34-21-02; Z s. č., J s. č.: ([347, 92], [370, 49]) mm. Povrchový sběr, uskutečněný na ploše zhruba 400 x 30 m, byl proveden nad staveništem protipovodňových nádrží (stavební dílo „Nádrž Diváky, protipovodňová opatření“, konkrétně SSZ od zmínované stavby. Při prospekci bylo získáno celkem 81 zlomků artefaktů; keramické střepy (pravěk, středověk, novověk), 2 fragmenty skla, 3 kusy ŠI a zlomek brousku. Střepy pocházejí většinou z výdutí, jsou malé a bez výzdoby, což vede pouze k jejich rámcovému chronologickému zařazení. Za zmínku stojí fakt, že v bezprostřední blízkosti sbírané plochy, v trati „Prostřední Torhety“ (SZ směrem), se nachází hradisko z doby bronzové a starší doby železné (Němeček-Peška 1993; Peška 1993).

Renáta Švecová, MMG Břeclav/FF MU Brno

Literatura:

Němeček, J. - Peška, J. 1993: Další výšinné opevněné sídliště na katastru Šitbořic (okr. Břeclav), PV 1989, 122-124.

Peška, J. 1993: První výzkumná sezóna na opevněném výšinném sídlišti v Šitbořicích (okr. Břeclav), PV 1990, 127-128.

Resumé:

Diváky (Bez. Břeclav), Feldflur "Zadní Novosady". Urzeit, Mittelalter, Neuzeit. Oberflächensammlung. Am 27.4. 2000 bei der Oberflächensammlung im Flur "Zadní Novosady" im Kataster der Gemeinde Diváky, Bezirk Břeclav, wurde eine neue archäologische Fundstelle entdeckt. Bei der Prospektion wurden insgesamt 81 Bruchartefakte gewonnen; keramische Scherben (Urzeit, Mittelalter, Neuzeit), 2 Glasfragmente, 3 Stück von gespaltener Steinindustrie, ein Schleifsteinbruchstück. Scherben sind meistens klein, ohne Verzierung und stammen von der Bauchwölbung. Das führt zu deren chronologischer Rahmeneinteilung.

DOMAŠOV (okr. Brno-venkov)

Intravilán obce. Mladohradištní období, pozdní středověk a novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při hloubení plynofikační rýhy v červnu 2000 na jihovýchodním okraji intravilánu před domem č. p. 13 (ZM ČR 1 : 10000, list 24-32-16, 134 mm od Z s. č. a 227 mm od S s. č.) byla pod povrchovým horizontem prořata tmavě šedá sídlištní vrstva. V ní byl kromě zlomku mazanice nalezen fragment těla nádoby s výraznou příměsí tuhy, zdobený mělkou, několikanásobnou vlnkou. Zlomek lze datovat do závěru mladší doby hradištní, což koresponduje s první písemnou zmínkou o obci k roku 1048. Rýha mezi budovou školy a domem č. p. 11 narušila navážkové vrstvy, z nichž byly získány zlomky pozdně středověké a novověké (16.-18. století) keramiky.

Milan Salaš, MZM Brno

Resumé:

Domašov (Bez. Brno-venkov). Intravillan der Gemeinde. Jüngere Burgwallzeit (12. Jh.), Neuzeit (16.-18. Jh.). Siedlung. Rettungsgrabung.

HLUČÍN (okr. Opava)

Kostelní ulice č. 4, č. p. 286, parc. č. 454. Vrcholný středověk, novověk. Zámek. Záchranný výzkum.

Neohlášené zemní práce v interiéru zámku vyvolaly na přelomu října a listopadu 2000 potřebu krátkodobého záchraného výzkumu. Při laickém pokusu o nalezení sklepních prostor byla v přízemní místnosti severně od průjezdu vykopána jáma o rozměrech cca 1,40 x 1,40 m, která byla ještě před příchodem archeologů takřka z poloviny vybrána. Hloubka činila místy až 1,40 m. Vykopaná zemina zůstala na místě a její obsah spolu s dochovanou stratigrafií na stěnách sondy avizoval narušení středověkého souvrství. Jak se ukázalo, dosahovalo do hloubky cca 1,60 m, níže pokračovala vrstva rezavě hnědého písku, sporadicky kontaminovaná

ve svrchní části střeby a drobnými uhlíky, pod ní již následovalo rostlé podloží - žlutý jílovitý písek. Situace v dosud intaktní části sondy se od předchozí značně lišila. Kromě povrchové vrstvy těsně pod betonovou podlahou se zde ukázal pouze jediný kontext vzniklý antropogenní činností, který byl druhotným zásahem do staršího středověkého souvrství. V těchto místech se také podloží objevilo již v hloubce 1,20 m. Jeví se tedy, že původní terén se tady prudce svažoval směrem k jihozápadu (relikt říční terasy?) a postupně byl záměrně vyrovnáván.

Výkop odhalil také část obvodové zdi oddělující místnost od průjezdu. Zdivo z nepracovaných kamenů spojovaných našedlou maltou neslo místy stopy šalování dřevěnými deskami. Základové spáry nebylo dosaženo. Markantní se jevila mezera mezi touto zdí a vrstvami, do nichž byla zapuštěna.

Pomineme-li recentní drobné úpravy ve 20. století, byl zámek do dnešní podoby budován v období renesance. Přitom byly narušeny vrstvy starší, datované keramikou do 15. století, tedy do doby, kdy je i písemnými prameny (první zmínka k roku 1439) doložena existence středověké pozdně gotické stavby - městského hradu či tvrze, na místě dnešní zámecké budovy.

Hana Teryngerová, SPÚ v Ostravě

Resumé:

Hlučín (Bez. Opava), Kostelní Str. 4, Parc. Nr. 454. Hochmittelalter, Neuzeit. Schloss. Rettungsgrabung.

HLUČÍN (okr. Opava)

Úzká ulice, parc. č. 23/1. Vrcholný středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Podnětem záchrané akce, probíhající v MPZ města Hlučína v květnu 1999, byla výstavba obchodního centra, plánovaná ve stavební proluce po již dříve demolované budově. Zkoumaná plocha o rozměrech 10,9 x 11,5 m se nalézá v sousedství centrálního hlučínského náměstí a v těsné blízkosti bývalého, torzovitě dochovaného městského opevnění.

Po odstranění recentní rumištní vrstvy (0,5-1 m) se v prosvítajícím písčitém podloží vysovaly zahloubené objekty, eventuálně terénní deprese, vyplněné kulturní vrstvou s poměrně hojným výskytem keramiky. V zadní části staveniště byly zjištěny reliktury novověkých zdí.

Ze tří prozkoumaných objektů byl nepochybně nejvýznamnější a archeologicky nejpřínosnější objekt č. 3 - zemnice. Půdorysně se jevila jako mírně nepravidelný obdélník se zaoblenými rohy. Měla evidentně rovnou podlahu o rozměrech